

Tjänsteskrivelse

Datum: 2026-04-01

Diarienummer: KS/2024:163

Enhet/Verksamhet: Kommunledningsstaben

Ansvarig chef: Margareta Bergman, Informationschef

Handläggare: Sarah Hultberg, Hållbarhetsstrateg/föreningssamordnare

Uppföljning av Miljö-och energiplanen 2024-2026

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner uppföljningen av miljö- och energiplan 2024-2026.

Sammanfattning av ärendet

Miljö- och energiplanen 2024-2026, antagen av kommunfullmäktige 2024-02-21, är en bilaga till hållbarhetsstrategin och anger åtgärder för kommunens arbete inom energi, klimat, miljö och biologisk mångfald med målet att bidra till nationella klimatmål och nå noll nettoutsläpp. Alla verksamheter och kommunala bolag ska två gånger per år redovisa sitt arbete inom sex utvecklingsområden. Uppföljningen sammanställs årligen för kommunstyrelsen och redovisas i bilaga 3 (uppföljningsmall).

Planen ger en nulägesbild av kommunens arbete inom klimat, miljö och energi samt lyfter viktiga utvecklingsområden. Den främjar också livskvalitet och social sammanhållning genom en mer hållbar samhällsutveckling vilket är viktigt för barns och ungas framtid och behov. Det långsiktiga målet är att uppnå noll nettoutsläpp till 2045.

Till planen hör en handlingsplan med åtgärdsplaner där de flesta förvaltningar och bolag har åtgärder att genomföra. Kommunledningsstaben är delaktig i 19 åtgärdsplaner. Av dessa har 12 planer genomförts eller genomförs kontinuerligt, 3 planer är mer än till hälften genomförda, 3 planer har påbörjats och 1 plan har ännu inte påbörjats.

Arbetet med åtgärdsplanerna medför inga stora ekonomiska konsekvenser i sig, men ekonomiska prioriteringar och insatser kommer att behövas i framtiden för att klara omställningen och bidra till en långsiktigt hållbar ekonomi. Alternativet, att inte arbeta med klimatomställningen och en hållbar tillgång av energi, kommer kunna medföra stora negativa ekonomiska konsekvenser i framtiden.

Beslutsunderlag

Kommunledningsstabens tjänsteskrivelse 2026-04-01
Bilaga 3 Miljö- och energiplan 2024-2026, 2026-04-20

Politisk beredning av ärendet

Ärendet bereds och beslutas av allmänna utskottet.

Förvaltningens beredning av ärendet

Eda kommuns miljö- och energiplan för 2024–2026 antogs den 21 februari 2024 och är en bilaga till hållbarhetsstrategin. Planen ger en nulägesbild av kommunens arbete inom klimat, miljö och energi samt lyfter viktiga utvecklingsområden. Till planen hör en handlingsplan med åtgärdsplaner där de flesta förvaltningar och bolag har åtgärder att genomföra. Dessa redovisas två gånger per år i nämnder, utskott och styrelser, och en sammanställning görs årligen för Kommunstyrelsen.

Hållbarhet

Miljö- och energiplanens övergripande syfte är hålla ihop åtgärdsarbetet med energi, miljö- och klimatfrågor i kommunen. Det görs genom att fokusera på sex specifika utvecklingsområden, ökad kunskap och styrning, levande natur och friska ekosystem, minskad klimatpåverkan, giftfri miljö, hållbar samhällsplanering samt effektiv energianvändning och ökad andel förnybar energi. Planen främjar också livskvalitet och social sammanhållning genom att skapa en mer hållbar samhällsutveckling. Det långsiktiga målet är att uppnå noll nettoutsläpp till 2045.

Miljö- och energiplanen är i linje med principen om barnets bästa, eftersom den främjar livskvalitet och social sammanhållning genom att skapa en mer hållbar samhällsutveckling. Den kan också påverka barns rätt till hälsa och utbildning genom att skapa en renare och hälsosammare miljö. Även om barn och unga inte direkt har fått möjlighet att uttrycka sina åsikter i ärendet, kan de involveras i det framtida arbetet med planen.

Handlingsplanens åtgärdsplaner

Sammanställningen visar att av handlingsplanens, under andra halvan av 2025, totalt 12 åtgärdsplaner har genomförts eller genomförs kontinuerligt, 3 planer är mer än till hälften genomförda, 3 planer har påbörjats och 1 plan har ännu inte påbörjats. Nedan listas åtgärdsplanerna i fallande ordning utifrån hur långt de kommit.

Genomförda eller genomförs kontinuerligt (G):

- 1A: Implementera Agenda 2030 i verksamheten.
- 1C: Ta fram ett förslag på införande av hållbarhetsanalyser i tjänsteskrivelser.
- 1E: Chefer ska ges kompetensutveckling om miljö, klimat och hållbarhet minst en gång per år.
- 1F: Utbildningstillfälle för politiken inom hållbar utveckling och klimat.

- 1G: Ta fram information och handledning för hur krav med hänsyn till miljö och klimat kan ställas i upphandling.
- 1H: Genomför en Hållbarhetsvecka i Eda med målet att det ska bli ett återkommande event.
- 1J: Skapa en dialog med näringslivet om hållbarhetsfrågor.
- 1K: Förbättra informationen på kommunens hemsida om en hållbar livsstil och miljömedvetna val.
- 3F: Kranmärk kommunhuset.
- 3I: Öka incitamenten för delningsmöjligheter och återbruk.
- 4G: Utse en ansvarig för samordning av kemikaliehanteringen i kommunen.
- 6F: Marknadsför och öka tillgången till energirådgivning för allmänhet, föreningar och små och medelstora företag.

Mer än till hälften genomförda (H):

- 2A: Bilda en intern arbetsgrupp för vattenfrågor kopplat till vattenförvaltningen.
- 3G: Implementering av reseriktlinjer så att alla medarbetare har god kännedom om kommunens reseriktlinjer och chefer arbetar aktivt för att öka efterlevnaden av dessa.
- 6E: Ta fram en plan för utbyggnaden av laddinfrastrukturen.

Påbörjade (P):

- 1B: Se på möjligheten till olika metoder för uppföljning/kartläggning av miljö- och klimatarbetet för att fortsätta kunna prioritera åtgärdsarbete.
- 2F: Sprid information om möjligheten att odla i tätort.
- 4D: Tillgängliggöra information om kemikalier för internt bruk för ökad förståelse och som kan användas som stöd till upphandling och inköp.

Ej påbörjade (E):

- 3H: Inför ett klimatväxlingssystem för tjänsteresor

I bilagan (Uppföljningsmall Miljö- och energiplan maj 2026 för 2025) redovisas Kommunledningsstabens arbete mer detaljerat.

Ekonomisk konsekvens/finansiering

Arbetet med åtgärderna medför inga stora ekonomiska konsekvenser i sig då de i huvudsak är av utredande och strategisk karaktär med syfte att förbereda inför investeringar och ekonomiska prioriteringar i framtiden. Ekonomiska prioriteringar och insatser kommer att behövas i framtiden för att klara omställningen och bidrar till en långsiktigt hållbar ekonomi. Alternativet, att inte arbeta med klimatomställningen

och en hållbar tillgång av energi, kommer kunna medföra stora negativa ekonomiska konsekvenser i framtiden.

Beslutet skickas till

För kännedom

-

För åtgärd

-

Bilaga. 3 Miljö- och energiplan 2024-2026 - Uppföljningsmall

Modell för uppföljning:

G = Genomförd helt eller i huvudsak genomfört eller pågår kontinuerligt

H = Genomförd till hälften eller mer

P = Påbörjad men ännu inte gjort hälften

E = Inte påbörjad

Datum: 2026-04-20

Verksamhet: Kommunledningsstaben

Åtgärd	Kommentar arbete och ev. uppföljning enligt plan <i>Vad har gjorts? Om inget gjorts, varför? (Ex. resursbehov) Förslag på fortsatt arbete, förbättringar eller ändringar</i>	Ev. uppföljning enligt plan	GHPE
1A	<i>Implementera Agenda 2030 i verksamheten. Föreläsning och workshop för chefer, centralt placerade tjänstepersoner och politiker för att påbörja implementering av Agenda 2030 i organisationen har genomförts. Kommunens övergripande mål har uppdaterats och Agenda 2030 och dess hållbarhetsmål har integrerats i dem.</i>	Löpande	G
1B	<i>Se på möjligheten till olika metoder för uppföljning/kartläggning av miljö-och klimatarbetet för att fortsätta kunna prioritera åtgärdsarbete. Arbetet med att kartlägga vilka lösningar som finns är påbörjat.</i>	Pågående	P
1C	<i>Ta fram ett förslag på införande av hållbarhetsanalyser i tjänsteskrivelser. Ett övergripande arbete med att revidera mallar för tjänsteskrivelser är genomförd. Medföljande tjänsteskrivelse är skriven i nya mallen där hållbarhetsaspekten och barnkonventionen fått utrymme.</i>	Genomförd aktivitet	G
1E	<i>Chefer ska ges kompetensutveckling om miljö, klimat och hållbarhet minst en gång per år. Utbildningstillfälle genomfördes under hållbarhetsveckan i mars.</i>	Genomfört 1 tillfälle/år	G
1F	<i>Utbildningstillfälle för politiken inom hållbar utveckling och klimat. Utbildningstillfälle genomfördes under hållbarhetsveckan i mars.</i>	Genomföra 1 utbildningstillfälle under perioden	G
1G	<i>Ta fram information och handledning för hur krav med hänsyn till miljö och klimat kan ställas i upphandling.</i>	Löpande	G

	Samarbete med upphandlingsenheten i att ta fram information och handledning för hur krav med hänsyn till miljö och klimat kan ställas i upphandling är påbörjat av tidigare hållbarhetsstrateg som och kommer tas upp under 2026 av nya hållbarhetsstrategen.		
1H	<i>Genomför en Hållbarhetsvecka i Eda med målet att det ska bli ett återkommande event.</i> Den första hållbarhetsveckan är genomförd och den innehöll en rad aktiviteter, utbildningar och dagliga informationsinlägg i sociala medier.	Genomförd vecka/år	G
1J	<i>Skapa en dialog med näringslivet om hållbarhetsfrågor</i> Näringslivet har i samverkan med Region Värmland erbjudits utbildning i hållbart, cirkulärt företagande. Samarbetsprojekt mellan skolan och näringsliv för att trygga framtidens kompetensförsörjning, viktigt för den framtida sociala hållbarheten. Näringslivet är även i kontakt med lokala aktörer som driver hållbarhetsarbete, dessa får publicitet på kommunens sociala medier.	Pågående	G
1K	<i>Förbättra informationen på kommunens hemsida om en hållbar livsstil och miljömedvetna val.</i> Det finns nu en flik som heter hållbar livsstil som ger tips om hur man som privatperson kan minska sin klimat- och miljöpåverkan. Även företagare kan läsa tips om hur de kan bli mer hållbara.	Genomförd åtgärd	G
2A	<i>Bilda en intern arbetsgrupp för vattenfrågor kopplat till vattenförvaltningen.</i> Intern grupp har träffats tillsammans med samordnare från vattenrådet.	Två träffar under 2025	H
2F	<i>Sprid information om möjligheten att odla i tätort.</i> Åtgärden var planerad till våren 2025, men markområdet som var aktuellt gick till byggnation av Violen. Kommer återupptas framöver under 2026/2027 av nya hållbarhetsstrategen.	Påbörjad	P
3F	<i>Kranmärk kommunhuset.</i> Ansökan är inskickad och besvarad. Den har inte godkänts då lokalerna hyrs ut och då kan inte vattenanvändningen kontrolleras.	Genomförd aktivitet	G Utgår
3G	<i>Implementering av reseriktlinjer så att alla medarbetare har god kännedom om kommunens reseriktlinjer och chefer arbetar aktivt för att öka efterlevnaden av dessa.</i> Reseriktlinjerna ska ses över under 2026/2027 av nya hållbarhetsstrategen.	Påbörjat	H
3H	<i>Inför ett klimatväxlingssystem för tjänsteresor</i> Något formellt "klimatväxlingssystem" har inte implementerats. Det finns inga kostnader bokförda i kommunens verksamheter gällande flygresor utan i de fall det reses i samband med kurser/konferenser så är det företrädesvis kollektivtrafik som gäller. I andra hand används kommunens tjänstebilar och i sista hand privat bil.	Ej påbörjat	E
3I	<i>Öka incitamenten för delningsmöjligheter och återbruk.</i> Det genomförs en rad olika initiativ i organisationen på temat. Dessa redovisas i den nämnd där åtgärden utförs.	Genomförda aktiviteter	G

4D	<p><i>Tillgängliggöra information om kemikalier för internt bruk för ökad förståelse och som kan användas som stöd till upphandling och inköp.</i></p> <p>Arbetet med att tillgängliggöra information om kemikalier i samband med inköp kommer återupptas 2027 av nya hållbarhetsstrategen.</p>	Påbörjad	P
4G	<p><i>Utse en ansvarig för samordning av kemikaliehanteringen i kommuner.</i></p> <p>Kommundirektören har utsett Personalavdelning till ansvarig avdelning.</p>	Genomförd	G
6E	<p><i>Ta fram en plan för utbyggnaden av laddinfrastrukturen.</i></p> <p>Arbetsgrupp för att ta fram en plan för utbyggnad av laddinfrastruktur är bildad och en tidplan finns.</p>	Pågående	H
6F	<p><i>Marknadsför och öka tillgången till energirådgivning för allmänhet, föreningar och små och medelstora företag</i></p> <p>För att marknadsföra och öka tillgången till energirådgivning för allmänheten, föreningar och små och medelstora företag har informationen på hemsidan uppdaterats under fliken näringsliv. Energirådgivning till privatpersoner var en del av hållbarhetsveckan. Kommunen deltar i projektet Lokal Energiledning Värmland (LOKEN), som samordnas av Glava Energy Center, för att stötta energiomställningen och skapa en regional samverkansarena.</p>	Genomfört	G

Allmänna utskottet

Protokollsutdrag 2026-05-04

§ 40 Uppföljning av miljö- och energiplan 2024-2026 för kommunledningsstaben

Diarienummer: KS/2024:163

Allmänna utskottets beslut

Allmänna utskottet föreslår kommunstyrelsen godkänna uppföljningen av miljö- och energiplan 2024-2026 för kommunledningsstaben.

Sammanfattning av ärendet

Miljö- och energiplanen 2024-2026, antagen av kommunfullmäktige 2024-02-21, är en bilaga till hållbarhetsstrategin och anger åtgärder för kommunens arbete inom energi, klimat, miljö och biologisk mångfald med målet att bidra till nationella klimatmål och nå noll nettoutsläpp. Alla verksamheter och kommunala bolag ska två gånger per år redovisa sitt arbete inom sex utvecklingsområden. Uppföljningen sammanställs årligen för kommunstyrelsen och redovisas i bilaga 3 (uppföljningsmall).

Planen ger en nulägesbild av kommunens arbete inom klimat, miljö och energi samt lyfter viktiga utvecklingsområden. Den främjar också livskvalitet och social sammanhållning genom en mer hållbar samhällsutveckling vilket är viktigt för barns och ungas framtid och behov. Det långsiktiga målet är att uppnå noll nettoutsläpp till 2045.

Till planen hör en handlingsplan med åtgärdsplaner där de flesta förvaltningar och bolag har åtgärder att genomföra. Kommunledningsstaben är delaktig i 19 åtgärdsplaner. Av dessa har 12 punkter genomförts eller genomförs kontinuerligt, tre punkter är mer än till hälften genomförda, tre punkter har påbörjats och en punkt har ännu inte påbörjats.

Arbetet med åtgärdsplanerna medför inga stora ekonomiska konsekvenser i sig, men ekonomiska prioriteringar och insatser kommer att behövas i framtiden för att klara omställningen och bidra till en långsiktigt hållbar ekonomi. Alternativet, att inte arbeta med klimatomställningen och en hållbar tillgång av energi, kommer kunna medföra stora negativa ekonomiska konsekvenser i framtiden.

Beslutsunderlag

Kommunledningsstabens tjänsteskrivelse 2026-04-01
Bilaga 3 Miljö- och energiplan 2024-2026, 2026-04-20

Efter beslut i kommunstyrelsen skickas det till

För kännedom

-

För åtgärd

-